

Zinātne pilsētā

Atvērta platforma līdzdarbīgai dabaszinātņu izglītībai pilsētā

Kvalitatīva izglītība – kāpēc tas ir svarīgi?

**262 miljoni
bērnu un
pusaudžu
neapmeklē
skolu.
617 miljoniem
trūkst
minimālās
lasīšanas un
matemātikas
prasmes**

4 KVALITATĪVA IZGLĪTĪBA

Kvalitatīvas izglītības iegūšana ir pamats ilgtspējīgas attīstības veidošanai. Papildus dzīves kvalitātes uzlabošanai iekļaujošas izglītības pieejamība var palīdzēt lokāli dzīvojošiem cilvēkiem iegūt rīkus, kas nepieciešami, lai izstrādātu novatoriskus risinājumus pasaules lielākajām problēmām.

Pašlaik vairāk nekā 265 miljoni bērnu neapmeklē skolu, un 22% no viņiem ir sākumskolas vecumā. Turklāt, pat bērniem, kuri apmeklē skolas, trūkst lasīšanas un matemātikas pamatprasmju. Pēdējās desmitgades laikā ir panākts liels progress, lai palielinātu piekļuvi izglītībai visos līmeņos un palielinātu uzņemšanas rādītājus skolās, īpaši sievietēm un meitenēm.

4 KVALITATĪVA IZGLĪTĪBA

Lasīšanas un rakstīšanas pamata prasmes ir ārkārtīgi uzlabojušās, tomēr nepieciešami vēl drosmīgāki centieni, lai sasniegtu vēl lielākus panākumus vispārējās izglītības mērķu īstenošanā. Piemēram, pasaule ir sasniegusi vienlīdzību pamatizglītībā starp meitenēm un zēniem, taču tikai dažas pasaules valstis ir sasniegušas šo mērķi visos izglītības līmeņos.

Kvalitatīvas izglītības trūkuma iemesli ir atbilstoši apmācītu skolotāju trūkums, sliktais skolu stāvoklis un problēmas, kas saistītas ar vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanu bērniem lauku apvidos. Lai nabadzīgo ģimeņu bērniem tiktu sniegta kvalitatīva izglītība, ir nepieciešamas izglītības stipendijas, skolotāju apmācības semināros, skolu celtniecībā, ūdens un elektrības pieejamības uzlabošanā skolās.

Kāds ir mērķis?

Nodrošināt iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību visiem un veicināt mūžizglītību.

Kāpēc izglītība ir svarīga?

Izglītība nodrošina augšupejošu sociālekonomisko mobilitāti un ir atslēga, lai izskaustu nabadzību. Izglītībai ir būtiska nozīme arī daudzu citu ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanā. Kad cilvēkiem ir iespēja iegūt kvalitatīvu izglītību, viņi spēj izkļūt no nabadzības. Izglītība palīdz mazināt nevienlīdzību un panākt dzimumu līdztiesību. Faktiski, viens papildu izglītības gads rada Džini koeficienta samazinājumu par 1,4 procentpunktiem. Izglītība nodrošina cilvēkiem iespēju dzīvot veselīgāk un ilgtspējīgāk. Izglītībai ir arī izšķiroša nozīme tolerances veicināšanā un mierīgākas, harmoniskākas sabiedrības veidošanā.

Kādu progresu esam panākuši līdz šim?

Neskatoties uz to, ka uzņemšanas rādītāji izglītības iestādēs pastāvīgi pieaug, nepietiekamu zināšanu līmenis joprojām saglabājas satraucoši augsts. Pasaulē aptuveni 617 miljoniem sākumskolas un pamatskolas vecuma bērnu un pusaudžu - vairāk nekā 55% no kopējā pasaules skolas vecuma bērnu skaita - 2015.gadā trūka minimālās lasīšanas un matemātikas prasmes. Nepietiekamu zināšanu rādītāji ir visaugstākie Āfrikā uz dienvidiem no Sahāras, kā arī Vidusāzijā un Dienvidāzijā, kur vairāk nekā 80% sākumskolas un pamatskolas vecuma bērniem trūka lasīšanas prasmes.

Kur cilvēki visvairāk cīnās, lai izglītība būtu pieejama?

Atbilstoši infrastruktūrai un skolotāju apmācībai ir izšķiroša nozīme izglītības kvalitātē. Āfrikas dienvidu reģionos pastāv lieli izaicinājumi skolu nodrošinājumā ar pamata resursiem. Šajos reģionos sākumskolās un pamatskolās izveidojusies ārkārtas situācija, jo mazāk kā pusei skolu ir pieejams dzeramais ūdens, elektrība, datori un internets. Vēl viens svarīgs solis ceļā uz labas kvalitātes izglītības mērķi visiem ir nodrošināt pietiekamu daudzumu apmācītu skolotāju klasēs. Arī šajā jomā Āfrikas reģioni atpaliek.

Vai pastāv sabiedrības grupas, kurām ir grūtāk iegūt izglītību?

Jā, sievietes un meitenes ir viena no šīm grupām. Apmēram trešdaļa jaunattīstības reģionu valstu nav sasniegušas dzimumu līdztiesību pamatizglītībā. Āfrikas dienvidu reģionos, Okeānijā un Rietumāzijā meitenēm jāpārvar šķēršļi, lai iekļūtu gan sākumskolā, gan pamatskolā. Šie trūkumi izglītībā nozīmē arī to, ka jaunām sievietēm nav iespējas iegūt jaunas prasmes un viņu iespējas darba tirgū ir ierobežotas.

Ko mēs varam darīt?

Lūdziet mūsu valdībām izglītību izvirzīt kā prioritāti gan politikā, gan praksē. Aģitējiet mūsu valdības, lai tās stingri apņemtās nodrošināt bezmaksas sākumskolas izglītību visiem, tostarp sabiedrībā neaizsargātām vai atstumtām grupām. Mudiniet privāto sektoru ieguldīt līdzekļus izglītības rīku un aprīkojuma izstrādē. Mudiniet NVO sadarboties ar jauniešiem un citām grupām, lai veicinātu izglītības nozīmi vietējās kopienās.

617

miljoniem

bērnu un
jauniešu trūkst
minimālās
lasīšanas un
matemātikas
prasmes

750 miljoni
pieaugušo
vēl joprojām ir
analfabēti

Vairāk nekā pusei skolu Āfrikas dienvidu reģionos nav pieejams

- dzeramais ūdens
- roku mazgāšanas iekārtas
- datori
- internets

1 no 5 bērniem
vecumā no 6 līdz 17
gadiem neapmeklē
skolu

Vidusāzijā skolu neapmeklē par **27% vairāk**
sākumskolas vecuma **meiteņu** nekā zēnu

Skaitļi un fakti

- Jaunattīstības valstīs bērnu iesaistīšanās sākumskolas izglītībā ir sasniegusi 91%, tomēr 57 miljoni sākumskolas vecuma bērnu joprojām neapmeklē skolu.
- Vairāk nekā puse bērnu, kuri neapmeklē skolu, dzīvo Āfrikas dienvidu reģionos.
- Aptuveni 50% sākumskolas vecuma bērnu, kas mācās ārpus skolas, dzīvo konfliktu skartajos apgabalos.
- 617 miljoniem jauniešu visā pasaulē trūkst pamata matemātikas un lasīšanas prasmes.

4. ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķa sasniedzamie rezultāti

4.1. Līdz 2030.gadam nodrošināt, ka visas meitenes un zēni iegūst bezmaksas, vienlīdzīgu un kvalitatīvu pamatizglītību un vidējo izglītību, tādējādi iegūstot 4. mērķim atbilstošus un efektīvus mācību rezultātus.

4.2. Līdz 2030.gadam nodrošināt, ka visām meitenēm un zēniem ir pieejama kvalitatīva agrīnās bērnības attīstība, aprūpe un pirmsskolas izglītība, lai viņi tiktu sagatavoti pamatizglītības iegūšanai.

4.3. Līdz 2030.gadam nodrošināt visām sievietēm un vīriešiem vienlīdzīgu piekļuvi iespējami lētai un kvalitatīvai tehniskajai, profesionālajai un augstākajai izglītībai, ieskaitot universitāti.

4.4. Līdz 2030.gadam ievērojami palielināt to jauniešu un pieaugušo skaitu, kuriem ir atbilstošas tehniskās un profesionālās prasmes, lai nodrošinātu nodarbinātību atbilstoši kvalifikācijai un uzņēmējdarbībai.

4.5. Līdz 2030.gadam likvidēt dzimumu atšķirības izglītībā un nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi visiem izglītības un profesionālās apmācības līmeņiem neaizsargātajām sabiedrības grupām, tostarp personām ar invaliditāti, pamatnāciju pārstāvjiem un bērniem nedrošās/nelabvēlīgās ģimenes situācijās.

4.6. Līdz 2030.gadam nodrošināt, lai visi jaunieši un ievērojama daļa, gan vīrieši, gan sievietes, apgūtu lasīšanas/rakstīšanas un rēķināšanas prasmes.

4. ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķa sasniedzamie rezultāti

4.7. Līdz 2030. gadam nodrošināt, ka visi izglītojamie iegūst zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas ilgtspējīgas attīstības veicināšanai, tai skaitā, izglītībā balstītu ilgtspējīgu attīstību un ilgtspējīgu dzīvesveidu, cilvēktiesības, dzimumu līdztiesību, nevardarbīgas un mieru saglabājošas kultūrvides veicināšanu, pasaules pilsonību, kultūru daudzveidības izpratni un tās devumu ilgtspējīgā attīstībā.

4.A Izveidot un uzlabot tādas izglītības iestādes, kur tiek ņemti vērā visi ar bērniem, invaliditāti un dzimumu atšķirībām saistītie aspekti, un kas veido drošu, nevardarbīgu, iekļaujošu un efektīvu mācību vidi visiem.

4.B Līdz 2020.gadam būtiski palielināt stipendiju skaitu, kas pieejamas jaunattīstības valstīm, jo īpaši vismazāk attīstītajām valstīm, mazo salu jaunattīstības valstīm un Āfrikas valstīm, lai cilvēki spētu iesaistīties augstākajā izglītībā, ieskaitot arodizglītības, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, tehniskajās, inženierzinātņu un zinātniskajās programmās, kuras pieejamas attīstītajās valstīs un citās jaunattīstības valstīs.

4.C līdz 2030.gadam ievērojami palielināt kvalificētu skolotāju nodrošinājumu, ieskaitot starptautisku sadarbību skolotāju sagatavošanā jaunattīstības valstīs, jo īpaši vismazāk attīstītajās valstīs un mazo salu jaunattīstības valstīs.

Uzzini vairāk

[UN Educational, Scientific and Cultural](#)

[Organization](#)

[UN Children's Fund](#)

[UN Development Programme](#)

[Global Education First Initiative](#)

[UN Population Fund: Comprehensive](#)

[sexuality education](#)

[UN Office of the Secretary General's](#)

[Envoy on Youth](#)

Lai uzzinātu vairāk par mērķi #4 un pārējiem ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem, apmeklē:

<http://www.un.org/sustainabledevelopment>

